

private Realskole, der er tænkt paa, det kan vel ikke være andet. Men saa er der altsaa lagt et Baand paa denne ikke blot med Hensyn til det Maal, den skal føre til, og som kontrolleres ved Eksamen, men ogsaa med Hensyn til Maaden, hvorpaa den skal undervise. Og naar det fremdeles hedder, at i Pigeskolen kan Fransk optages som valgfrit Fag, saa have vi jo ingen Stats-Pigeskole. Vi faa nok efter Lovforslaget nogle Fællesskoler eller Muligheden derfor, men jeg tror ikke, at det er Ministerens Tanke — i alt Fald er der ikke Forslag derom — at nogle af de bestaaende Statsskoler skulle være rene Pigeskoler. Naar der er Tale om Pigeskoler, er det altsaa de private Pigeskoler, der tænkes paa. I disse kan Fransk altsaa optages som valgfrit Fag; men i den private Drengeskole kan det ikke ske; den kan ikke faa Dimissionsret, naar den optager Fransk som valgfrit Fag. Dette maa, saa vidt jeg forstaar Lovforslaget, være Meningen. Og er det ikke Meningen, saa maa disse Bestemmelser, for saa vidt de kun vedrøre den private Skole, tages bort. Ellers vil Resultatet meget let blive, at den private Skole trods den Frihed, den synes at faa ved § 18, dog i Virkeligheden ved en Række Bestemmelser, som findes i det foregaaende, bliver bunden til at indrette sin Undervisning paa en bestemt Maade, som maaske slet ikke passer den, og det uagtet den paastaar og ved Eksamen viser, at den kan føre Eleverne til det Maal, som Loven kræver, og som kontrolleres af Staten. Der bør være Frihed i Maaden, hvorpaa Undervisningen drives, naar blot Maalet naas, og det er ogsaa det, som det norske Forbillede har haft for Øje. Jeg ser ikke, at der i den lange Præcisering af de Betingelser, som i den norske Lov opstilles for Autorisering af Privatskoler, er fremhævet andet end dette, at de skulle føre til Maalet. Ja, der er Kontrol med, at de have det fornødne Lærerpersonele, det fornødne Materiel etc. etc., men med Hensyn til Vejen og Midlerne, selve Undervisningsmaaden, Fagenes Fordeling i de forskellige Klasser, Antallet af Timer, om de ville tage flere Sprog op, er der, saa vidt jeg kan forstaa, fuldstændig Frihed. Det vil der derimod ikke blive her, hvis jeg har Ret i, at § 5 lægger et Baand paa den private Skole og paa Ministeren.

Et lignende Spørgsmaal kommer frem med Hensyn til Optagelsen. Gælder den Paragraf, som omhandler Optagelse i Mellemskolen, ogsaa for de private Sko-

ler? Der maa jo ikke eksamineres i andet end det, som Folkeskolen lærer, altsaa ikke i fremmede Sprog, men det er vel ikke Meningen at udelukke de private Skoler fra at have Børneklasser i egentlig Forstand fra 7 til 11 Aars Alderen. Fordi man letter Adgangen for Folkeskolens Elever til at komme op i den højere Skole, er det vel ikke Meningen at give dem et Monopol derpaa. Der maa jo dog for de private Skoler være en Ret til at have Forberedelsesklasser, og til at sætte dem i organisk Forbindelse med de højere Klasser. Det forudsætter jeg i hvert Fald. Men saa maa de vel ogsaa have Ret til at optage i Mellemskolen Elever, som have faaet nogen sproglig Uddannelse, som de maaske efter deres Undervisningsplan mene allerede at maatte begynde med for 11 Aars Alderen. Jeg tror, det kan være ganske fornuftigt at gøre det, thi det er et alt for stærkt Udtryk, der er brugt i Motiverne: at det er pædagogisk urigtigt at lade Børn lære noget fremmed Sprog før 11 Aars Alderen; det modsatte kan meget vel tænkes. Skulle nu de private Skoler ordne deres Optagelsesprøve netop paa den Maade, som den er foreskrevet for Statsskolen, hvor der ikke maa prøves i andre Fag end Folkeskolens, navnlig i Dansk og Regning? Jeg kan ikke tænke mig, at det er Meningen, men det er i hvert Tilfælde uklart, om det ikke er Meningen, om der ikke her indføres en Regel, som Ministeren ikke kan komme udenom, hvor liberal han end i øvrigt vil være ved Meddelelsen af Dimissionsret. Jeg tror ikke, det har været Lovforslagets Koncipist ganske klart, at man nøje maa sondre mellem, hvad der skal være bindende for Privatskolen og hvad ikke. Hvad jeg her har sagt, kunde for øvrigt forøges i mange Retninger, det er selve Bestemmelserne, der volde denne Uklarhed, særlig nogle af de Bestemmelser, som ere optagne i Folketinget, og som ikke fandtes i Lovforslaget.

Saa er der et Punkt, som den højtærede Minister omtalte til Slut, nemlig det finansielle; det skal jeg ikke indlade mig udførligt paa. Kun vilde jeg beklage, om Grunden til, at Lovforslaget er blevet affattet, som det i visse Retninger er, skulde være den, at det ikke maa forarsage ny Udgifter, og om Frygten for at paadrage Staten saadanne, skulde blive en Hindring for at fuldkommengøre det. Jeg finder, at der ligger en væsentlig Ufuldkommenhed i, at Lovforslaget kun tænker paa at gennemføre alle 3 Retninger i